

MERGHELYNCK

Driemaandelijks tijdschrift van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<https://www.familiekunde-ieperdiksmuide.be/>

Jaargang 31 - nummer 2 2026 april-mei-juni

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn eigen bijdrage.

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere: E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore: E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke: E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe: E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Luc Snick E-post: luc.snick1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Stefaan Vervaele: E-post: stefaan.vervaele0@gmail.com
- **Bestuurslid:** Chris Bruynooghe: E-post: chris_bruynooghe@hotmail.com

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 09:00 tot 12:00 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Zie ook onze WEBSITE, terug te vinden op onderstaande link:

<https://www.familiekunde-ieperdiksmuide.be/>

Familiekunde Vlaanderen afd. Ieper-Diksmuide

Inhoud

Activiteitenkalender 2026 - 2027	3
Oud Schrift.....	5
Terugblik voorbij activiteiten	7
Herman Vandenbulcke.....	7
ONZE BIBLIOTHEEK.....	9
Luc Snick	9
Zusters van het Belle Godshuis – Biografische Overzichten van 1921 - 1958	11
Stefaan Lazoore.....	11
Ordehandhaving en burgerwacht te Zonnebeke in onzekere tijden (1790)	14
Herman Vandenbulcke.....	14
Dismeesters van de parochie Dikkebus van 1641 tot 1765	22
Stefaan Lazoore.....	22
VOLKSTELLING 1814-15 in Reninge.....	24
Joël Snick	24
Word lid.....	27

Activiteitenkalender 2026 - 2027

Op maandagvoormiddag is ons lokaal open tussen 9 uur – 12 uur om geïnteresseerden in de gelegenheid te stellen opzoeken te verrichten, ideeën uit te wisselen of onze collectie doodsbrieven/bidprentjes te consulteren.

Wie wenst opzoeken te verrichten in ons lokaal en zich niet kan vrijmaken op maandagvoormiddag, graag een mailtje naar herman.vandenbulcke@skynet.be zodat er verder kan afgesproken worden.

Programma 2026- 2027

Ook dit najaar staan er opnieuw verschillende boeiende activiteiten op het programma:

- **September 2026:** we plannen een bezoek aan het **Stadsarchief van Veurne**. De exacte datum wordt nog vastgelegd.
- **Oktober 2026:** in de loop van deze maand organiseren we, in samenwerking met het Stadsarchief, een lezing "*Familiekunde voor beginners*". Tijdens deze sessie wordt aandacht besteed aan begrippen zoals *kwartierstaat* en *stamreeks*. Datum en locatie worden nog bepaald.
- **14 november 2026:** de jaarlijkse **Boekenbeurs in Rumbeke** vindt opnieuw plaats.
- **19 november 2026:** in samenwerking met **Familiekunde Vlaanderen (regio Ieper-Diksmuide)**, het **Stadsarchief Ieper**, **Iepers Kwartier**, het **Merghelynck Museum** en het **Kasteel van Beauvoorde** organiseren we een lezing over het **Merghelynckfonds**. De plaats en het aanvangsuur zijn momenteel nog niet bekend.

Over alle activiteiten houden we jullie verder op de hoogte via een volgende editie van *Merghelynck* en per e-mail.

Oprechte dank

Met grote dankbaarheid willen wij langs deze weg iedereen bedanken die onze vereniging heeft gesteund door het schenken van doodsbrieven en bidprentjes. Het gaat vaak om ogenschijnlijk bescheiden en persoonlijke documenten, maar zij dragen een aanzienlijke historische én emotionele waarde in zich. Dankzij uw vrijgevigheid kunnen wij dit waardevolle erfgoed veiligstellen en bewaren voor toekomstige generaties.

Onze bijzondere dank gaat deze keer uit naar **Marie Forrez** (Ieper), **Leen Mooren** (Lichtervelde), de familie **Onraet-Vandenbussche** (Dikkebus) en **Ronny Standaert** (Langemark) voor het schenken van doodsbrieven en/of bidprentjes.

Project inscannen rouwbrieven / bidprentjes.

Op vrijdag 22 mei 2026 bereikten we een fantastische mijlpaal: maar liefst **200.000** ingescande doodsprentjes! Daarvan werd ondertussen al een indrukwekkend aantal van zo'n **80.000** stuks zorgvuldig nagekeken en waar nodig gecorrigeerd.

Ook achter de schermen wordt er hard gewerkt. Bestuurslid Stefaan Vervaele sorteerde met veel inzet en toewijding al meer dan **41.000** doodsprentjes in alfabetische volgorde. Deze zijn ondertussen vrij te raadplegen in ons lokaal.

Binnenkort zetten we een volgende stap en laden we onze ingescande doodsprentjes opnieuw op naar OCTOPUS, zodat ze ook digitaal nog beter beschikbaar worden.

Daarnaast zijn we sinds enkele maanden vol enthousiasme gestart met het inscannen van doodsbrieven. Onze collectie blijft zo stap voor stap groeien. Vele handen maken licht werk, en dankzij de inzet van onze vrijwilligers brengen we samen een waardevol stukje geschiedenis opnieuw tot leven – voor iedereen die ernaar op zoek is!

Vandaar deze **oproep**:

 Help mee aan het bewaren van ons erfgoed! Voor het verder ontsluiten en digitaliseren van onze unieke collectie **doodsbrieven en doodsprentjes** zijn we op zoek naar enthousiaste **vrijwilligers**.

 Wat houdt het in? Na een korte uitleg en het installeren van een gebruiksvriendelijk programma op uw computer, kunt u **van thuis uit** en **op uw eigen tempo** meewerken aan dit project. U helpt mee om waardevolle historische documenten toegankelijk te maken voor toekomstige generaties.

 Wie zoeken we? Iedereen met een basiskennis van computergebruik en een hart voor erfgoed is welkom. Geen ervaring vereist — wij zorgen voor begeleiding!

 Interesse? Neem contact met ons op via stefaan.lazoore1@telenet.be en ontdek hoe u een bijdrage kunt leveren aan dit bijzondere initiatief.

Decima quinta aprilis 1716
 obiit matrimonium Wollacort & Huijns.

8 Tertia maij 1716 obiit rite
 administrata Tharoba van ost
 vrida.

9 Vigesima tertia Decembris 1716
 obiit rite administrata
 Geroulmus catholici conjugatus.

10 Vigesima Decembris 1716
 obiit rite administrata
 David v. d. aw v. d. aw
 uxor Cambary.

1717

1 uxor Cambary 1717 obiit
 rite administrata uxor
 Ceperes v. d. aw Geroumi catholici.

2 Vigesima secunda martij 1717
 obiit rite administrata
 Swander caruac & Huijns
 etatis 50 annorum.

3 Septima aprilis 1717
 obiit Dionysius Doudryne
 etatis 18 annorum.

4 Vigesima quinta aprilis 1717
 obiit uxor uxor
 etatis 16 annorum.

Decima uxor maij 1717 obiit
 uxor uxor v. d. aw v. d. aw
 adream v. d. aw.

6 Decima Septima Junij 1717
 obiit Franciscus Coudeyn etatis
 16 et 18 annorum.

7 Prima Julij 1717 obiit
 uxor uxor de ract f. g. d. aw
 conjugatus.

Vigesima nona Decembris 1717 obiit
 rite administrata Tharob
 de ract conjugatus. 92

Vigesima quarta nona Decembris 1717
 obiit rite administrata Tharob
 Caystra Bloume

10 Decima tertia Decembris 1717
 obiit rite administrata
 v. d. aw v. d. aw conjugatus.

1718

1 Vigesima quarta Februarij 1718
 obiit rite administrata
 Franciscus v. d. aw

2 Vigesima octava Februarij 1718
 obiit rite administrata
 nicolaus Patern conjugatus

3 Vigesima quarta maij 1718
 obiit rite administrata v. d. aw
 v. d. aw conjugatus.

4 Vigesima prima maij 1718
 obiit rite administrata Tharob
 catholici conjugatus etatis 16
 et 18 annorum.

uxor v. d. aw 1718 obiit rite
 administrata Tharob v. d. aw
 conjugatus.

6 Decima quinta Julij 1718 obiit
 rite administrata Franciscus
 de Hange v. d. aw andriel van

7 Septuaginta
 Decima quinta Augusti 1718 obiit
 rite administrata v. d. aw v. d. aw
 uxor uxor v. d. aw

Zoals aangekondigd tijdens de laatste les Oud Schrift op 7 mei 2026, vindt u hieronder de transcriptie van de laatst behandelde tekst.

Transcriptie:

7. decima quinta aprilis 1716 obiit Martinus Wullaert juvenis (= jongeman)
8. tertia maij 1716 obiit rite administrata Jacoba van Oost vidua (rite administrata, administratus): naar behoren bediend (met het ziekensacrament)
9. vigesima tertia decembris 1716 obiit rite administratus Jeronemus Caulier conjugatus (getrouwd)
10. trigesima decembris 1716 obiit rite administratus David Rydant viduus

1717

1. nona january 1717 obiit rite admistrata Marij Leupes uxor Jeronemi Caulier
2. vigesima secunda martij 1717 obiit rite administatus Emanuel Carnaer juvenis, aetatis 50 annorum
3. septima aprilis 1717 obiit Dionysius Dondiejne aetatis 18 annorum
4. vigesima quinta aprilis 1717 obiit Marij Moreels aetatis 16 annorum
5. decima nona maij 1717 obiit Tanneken (= Anna) Pillaert vidua Adriani Pillaert
6. decima septima junij 1717 obiit Franciscus Boudeyn aetatis sua 18 annorum
7. prima julij 1717 obiit Petrus De Raet *filius* Guielmi conjugatus
8. vigesima novembris 1717 obiit rite administratus Jacques De Saver conjugatus
9. vigesima quarta novembris 1717 obiit rite administratus Joannes Baptista Blomme
10. decima tertia decembris 1717 obiit rite administratus Guielmus Caura conjugatus

1718

1. vigesima quarta februarij 1718 obiit rite administrata Francinkin Gisquire
2. vigesima octava februarij 1718 obiit rite administratus Nicolaus Salen conjugatus
3. vigesima quarta maij 1718 obiit rite administatus Petrus Orreel conjugatus
4. trigesima prima maij 1718 obiit rite administratus Joannes Calier conjugatus aetatis sua 81 annorum
5. nona julij 1718 obiit rite administratus Joannes Vermees conjugatus
6. decima quinta julij 1718 obiit rite administrata Fransoise De Jonge uxor Andries van de Winckele
7. decima quinta augusti 1718 obiit rite administrata Christina uxor Maljaert Peirren

¹ Met dank aan Noël Boussemaere voor het bezorgen van de tekst en de transcriptie.

Terugblik voorbij activiteiten

Herman Vandenbulcke

Ook dit voorjaar werd opnieuw een lessenreeks oud schrift georganiseerd. Tijdens deze lessenreeks werd gewerkt met een gevarieerd aanbod van teksten, oplopend van relatief toegankelijke tot meer complexe teksten. De aandacht ging niet enkel uit naar het herkennen en correct interpreteren van de verschillende lettervormen en het lezen van cijfers, maar ook naar het inhoudelijk begrijpen van de gelezen teksten. De lessenreeks werd afgesloten met Latijnse teksten afkomstig uit de parochieregisters.

ONZE BIBLIOTHEEK

Luc Snick

In onze bibliotheek hebben wij een uitgebreide collectie van genealogische en geschiedkundige werken, familieboeken en genealogische of heemkundige tijdschriften. De inventaris van deze collectie is te vinden op onze website: www.familiekunde-ieperdiksmuide.be onder de hoofding: Bibliotheek en Publicaties. Wij hebben recent de inventaris bijgewerkt, aangevuld en overzichtelijker gemaakt.

Genealogische en geschiedkundige werken

Deze collectie bestaat hoofdzakelijk uit boeken met betrekking tot de provincie West-Vlaanderen met nadruk op de gemeenten uit de ruime regio Ieper-Diksmuide. Maar ook andere steden en gemeenten komen aan bod: Brugge, Komen, Kortrijk, Nieuwpoort, Oostende, Poperinge, Rekkem, Roeselare, Menen, Veurne, Wervik en hun randgemeenten.

Gezien de ligging van onze regio dicht tegen de Franse grens hebben wij ook een collectie boeken opgebouwd over diverse steden en gemeenten in Noord-Frankrijk en Frans-Vlaanderen.

Gezien grondig genealogisch onderzoek niet mogelijk is zonder een minimale kennis van de politieke en sociale omgeving waarin onze voorouders leefden, bevat onze collectie ook een aantal werken die deze aspecten belichten. Het gaat hier vooral over gebeurtenissen en instellingen in de Westhoek, West-Vlaanderen en ruimer gezien heel Vlaanderen.

Genealogische werken zijn o.a.:

- Parochieregisters en registers burgerlijke stand
- Kiezerslijsten
- Volkstellingen
- Wezerijakten
- Poorterboeken
- Overzichten van staten van goed
- Landboeken en terriers
- Lijsten van belastingbetalers
- Processen
- Conscriptielijsten soldaten Napoleon

Historische werken handelen o.a. over:

- De geschiedenis van diverse gemeenten en van verdwenen heerlijkheden
- Geschiedenis van plaatselijke verenigingen en scholen
- Emigratie
- Abdijen en begijnhoven
- Geschiedenis van diverse aspecten van onze regio van de 16de eeuw tot heden
- Belevissen tijdens WO I en WO II
- Gebeurtenissen in de Westhoek
- Gebeurtenissen in en verhalen uit West-Vlaanderen
- Instellingen, gebeurtenissen en andere aspecten van Vlaanderen
- Geschiedenis van de adel
- Heraldiek

Familieboeken

Heel wat amateur-genealogen zijn ons voorgegaan en hebben hun familiegeschiedenis neergeschreven. Zij deden dit uitgebreid in boekvorm met rijke illustraties bestaande uit een kopie van akten en foto's. Sommigen konden eeuwen ver hun voorouders opsporen, afhankelijk van de beschikbare bronnen. Of zij deden dit in de vorm van een kwartierstaat waarbij zij zich beperkten tot hun directe voorouders.

Wij beschikken over meer dan 200 familiegeschiedenissen in één van bovenvermelde vormen. Enkele van deze werken bevatten een veelvoud aan kwartierstaten, wat zorgt voor een nog ruimer aanbod aan familiegegevens.

Tijdschriften

Genealogische en heemkundige tijdschriften zijn ook een belangrijke bron van informatie voor de genealoog. Ze zijn echter minder toegankelijk. De naam van het tijdschrift is meestal wel een aanduiding van de regio die behandeld wordt, maar het is zo niet duidelijk welke onderwerpen opgenomen zijn. Nochtans bevatten deze tijdschriften dikwijls interessante randinformatie die gekoppeld aan de genealogische gegevens uw familiegeschiedenis in een bredere context plaatst. Een extra inspanning is dus nodig om uit te zoeken welke artikels voor u interessant zijn.

Onze bibliotheek bevat een 50-tal verschillende tijdschrifttitels. Sommige tijdschriftnummers gaan tot vijftig jaar terug in de tijd. Niet alle reeksen zijn volledig - er kunnen een paar nummers of jaren ontbreken – maar samen vormen zij de inspanning van het zoeken meer dan waard.

Praktisch:

Op onze bovenvermelde website staat een pdf-bestand met de inventaris van onze bibliotheek. In de kolom "Cat." staat een B, F of T vermeld. Deze letter verwijst naar boeken (genealogische en geschiedkundige werken), familieboeken of tijdschriften. Met de zoekfunctie van het programma kan u een zoekterm ingeven (bv. familienaam, gemeente, ...). Zo vindt u alle werken die aan de zoekterm voldoen.

Als u een gevonden werk wil inzien, bent u welkom in ons lokaal: Burchtstraat 1A, Ieper en dit elke maandagvoormiddag van 9 tot 12 uur. Wie wenst opzoeken te verrichten in ons lokaal en zich niet kan vrijmaken op maandagvoormiddag, graag een mailtje naar: herman.vandenbulcke@skynet.be zodat er verder kan afgesproken worden.

Zusters van het Belle Godshuis – Biografische Overzichten van 1921 - 1958²

Stefaan Lazoore

1. Zuster Christina (Sophia Calles, 1834–1927)

Sophia Calles werd geboren te Zuidschote op 14 februari 1834, als dochter van Joannes Baptiste Calles en Amelia Regina Courtens. Zij trad in het Belle Godshuis te Ieper op 26 mei 1859, werd gekleed en geprofest op 10 juli 1860 en ontving toen de kloosternaam **zuster Christina**.

Tijdens haar lange religieuze leven werd zij meermaals geëerd. Bij Koninklijk Besluit van 30 juli 1900 ontving zij het **Burgerlijk Kruis 1ste klas**.

Haar **gulden kloosterjubileum** vierde zij op 21 juni 1909, haar **diamanten jubileum** op 21 juni 1919 in Ouville-l'Abbaye (Frankrijk). Zuster Christina overleed op 9 mei 1927. Zij werd op 12 mei 1927 om 9.30 uur begraven in het Belle Godshuis en was de **eerste die na de Eerste Wereldoorlog opnieuw in de kapel werd bijgezet**.

2. Zuster Bernarde (Sidonia Codron, 1847–1932)

Sidonia Codron werd geboren te Heestert op 8 november 1847, dochter van Joannes Codron en Sidonie Rosalia Vanderhaeghen.

Zij trad in het Belle Godshuis op 8 september 1879, werd gekleed en geprofest op 12 oktober 1881 en kreeg de naam **zuster Bernarde**.

Op 14 mei 1911 werd zij tot **overste** gekozen.

Bij KB van 30 juli 1926 werd zij vereerd met het **Burgerlijk Kruis 1ste klas**.

Haar **gulden jubileum** vierde zij op 5 augustus 1929.

Zuster Bernarde overleed op 20 augustus 1932 en werd begraven op 25 augustus om 9.30 uur.

3. Zuster Juliana (Maria Baertsoen, 1866–1945)

Maria Baertsoen werd geboren te Wannegem-Lede op 6 maart 1866, dochter van Joannes Franciscus Baertsoen en Rosalia Vandeputte.

Zij deed haar eerste communie op 23 april 1877 en ontving het vormsel in 1880.

Op 15 oktober 1890 trad zij in het klooster; zij werd gekleed op 15 april 1891 en geprofest op 19 juli 1892, waarbij zij de naam **zuster Juliana** ontving.

Bij K.B. van 30 juli 1926 werd zij vereerd met het **Burgerlijk Kruis 1ste klas**.

Haar **gulden jubileum** vierde zij op 10 december 1940.

Zuster Juliana overleed op 28 juni 1945 en werd begraven op 3 juli 1945 om 9.30 uur.

4. Zuster Josephine (Marie Vanden Broucke, 1872–1953)

Marie Vanden Broucke werd geboren te Waregem op 16 februari 1872, dochter van Leo Vanden Broucke en Mathilde Van den Bogaerde.

² Bron: Stadsarchief Ieper / CBG (Commissie Burgerlijke Godshuizen) / n° 635

Zij trad in het klooster op 10 oktober 1896, werd gekleed op 10 februari 1897 en geprofest op 13 juli 1898 als **zuster Josephine**.

Zij werd meermaals onderscheiden:

- Burgerlijke Medaille 2de klas (KB 14 juni 1919)
- Burgerlijke Medaille 1ste klas (KB 8 april 192?)
- Burgerlijk Kruis (KB 28 januari 1934)
- **Gouden Palm der Kroonorde** (15 november 1948)

Zuster Josephine overleed op 15 april 1953.

5. Zuster Lutgarde (Alice Vanderbeke, 1877–1964)

Alice Vanderbeke werd geboren te Tielt op 17 juni 1877, dochter van Leo Vanderbeke en Leonie Vermeersch.

Zij deed haar eerste communie op 9 april 1898 en ontving het vormsel op 13 juni 1872 (vermoedelijk fout in bron).

Zij trad in het klooster op 6 juli 1898, werd gekleed op 16 november 1898 en geprofest op 21 mei 1900 als **zuster Lutgarde**.

Op 30 januari 1946 werd zij tot **overste** verkozen.

Zij werd onderscheiden met:

- Burgerlijke Medaille 1ste klas (KB 8 april 1926)
- Burgerlijk Kruis 1ste klas (KB 28 januari 1934)
- **Gouden Palmen der Kroonorde** (15 november 1948)

Haar **50 jaar kloosterleven** werd gevierd in september 1948. Zuster Lutgarde overleed in het hospitaal op 21 september 1964 en werd begraven op 24 september in het Belle rusthuis.

6. Zuster Agnes (Alida Van de Vijvere, 1879–1945)

Alida Van de Vijvere werd geboren te Tielt op 10 juli 1879, dochter van Pieter Van de Vijvere en Clementine De Leersnijder.

Zij deed haar eerste communie te Marialoop op 15 maart 1891 en ontving het vormsel in juni 1894.

Zij trad in het klooster op 4 oktober 1900, werd gekleed op 4 februari 1901 en geprofest op 7 juli 1902 als **zuster Agnes**.

Zij werd onderscheiden met:

- Medaille van Koningin Elisabeth (KB 17 november 1919)
- Burgerlijke Medaille 1ste klas (KB 27 november 1928)

Op 2 september 1932 werd zij tot **overste** gekozen. Zuster Agnes overleed op 21 december 1945.

7. Zuster Maria (Augusta Desmet, 1896–1934)

Augusta Desmet werd geboren te Wortegem op 4 augustus 1896, dochter van Desiré Desmet en Mathilde Van Assche.

Zij deed haar eerste communie en vormsel in 1908.

Zij trad in het klooster op 2 februari 1924, werd gekleed op 5 september 1924 en geprofest op 3 september 1925 als **zuster Maria**.

Zij overleed op 27 maart 1934 na een val van een ladder in de keuken, twaalf uur na het ongeval. Begraven op 3 april 1934 om 9.30 uur.

8. Zuster Augustine (Margaretha Vandeputte, 1900–?)

Margaretha Vandeputte werd geboren te Waregem op 10 september 1900, dochter van Henri Vandeputte en Emerence Meire.

Zij deed haar eerste communie op 6 januari 1911, haar plechtige communie op 24 maart 1912 en ontving het vormsel in 1913.

Zij trad in het klooster op 25 maart 1926, werd gekleed op 19 september 1926 en geprofest op 18 oktober 1927 als **zuster Augustine**.

Zij werd vereerd met de **Burgerlijke Medaille 1ste klas** op 15 december 1951.

9. Zuster Christina (Maria Vanden Broucke, 1907–?)

Maria Vanden Broucke werd geboren te Waregem op 3 oktober 1907, dochter van Hector Vanden Broucke en Irma Eggermont.

Zij deed haar eerste communie in 1914, haar plechtige communie in 1919 en ontving het vormsel in 1917 van Mgr. Segers.

Zij trad in het klooster op 11 oktober 1932, werd gekleed op 10 mei 1933 en geprofest op 13 juni 1934 als **zuster Christina**.

Op 8 november 1944 werd zij door de geestelijke overheid en de heren van het Godshuis **verzocht het klooster te verlaten wegens slecht gedrag**.

10. Zuster Marie Joseph (Maria Vandeputte, 1897–?)

Maria Vandeputte werd geboren te Waregem op 17 december 1897, dochter van Henri Vandeputte en Emerence Meire.

Zij deed haar eerste communie in maart 1909 en ontving het vormsel in 1913.

Zij trad eerst in bij de zusters van Sint-Godelieve op 1 mei 1935, werd gekleed op 13 augustus 1935 en geprofest op 19 augustus 1936.

Op 15 juni 1938 trad zij in het Belle Godshuis, werd gekleed op 22 december 1938 en geprofest op 27 december 1939 als **zuster Marie Joseph**.

Zij werd vereerd met de **Burgerlijke Medaille 1ste klas** op 10 mei 1961.

11. Zuster Agnes (Madeleine Van Keirsbilck, 1929–1963)

Madeleine Van Keirsbilck werd geboren te Boezinge op 20 oktober 1929.

Zij deed haar eerste communie te Wijtschate op 9 juli 1940 en ontving het vormsel op 12 juni 1941.

Zij trad in het klooster op 28 augustus 1947, werd gekleed op 21 januari 1948 en geprofest op 11 april 1949 als **zuster Agnes**.

Op 12 oktober 1955 vertrok zij naar het Heilig Hart.

Zij overleed op 4 september 1963 te Kortrijk en begraven op 7 september om 10 u.

12. Zuster Maria (Julia Maria Valcke, 1904–1983)

Julia Maria Valcke werd geboren te Ieper op 5 november 1904, dochter van Pieter Valcke en Maria Catherina Jouret.

Zij deed haar eerste communie op 10 mei 1911 en haar plechtige communie op Sacramentsdag 1916. Het vormsel ontving zij in Frankrijk te Erreux.

Zij werd op 5 februari 1952 als postulante aanvaard, gekleed op 20 maart 1952 en geprofest op 22 april 1953 als **zuster Maria**.

Zij overleed op 10 juli 1983 te Ieper.

Ordehandhaving en burgerwacht te Zonnebeke in onzekere tijden (1790)

Herman Vandenbulcke

In het Bisschoppelijk Archief te Brugge, binnen het archiefbestand van de parochie Zonnebeke³ zijn er diverse lijsten van burgerwachten, eind 18de eeuw terug te vinden. Zo zijn er lijsten van de burgerwacht terug te vinden voor het jaar 1777, 1789, 1790, 1792, doch bij een eerste maal nazien van deze lijsten leken mij deze lijsten ofwel onvolledig, ofwel klopte de nummering niet. De lijst van 1790 lijkt mij volledig te zijn.

In 1789 kwamen de Zuidelijke Nederlanden in opstand tegen het Oostenrijkse gezag van keizer Jozef II, wat leidde tot de Brabantse Omwenteling. Deze opstand breidde zich snel uit naar Vlaanderen, waaronder de streek rond Ieper en Zonnebeke. Door het wegvallen of terugtrekken van Oostenrijkse troepen ontstond er op veel plaatsen een machtsvacuüm, met risico op wanorde, plunderingen en geweld.

In juni 1790 vaardigden de Staten van West-Vlaanderen een ordonnantie uit die lokale besturen verplichtte tot het organiseren van gewapende burgerwachten. De politieke instabiliteit ten gevolge van de Brabantse Omwenteling en de nabijheid van het revolutionaire Frankrijk veroorzaakten een sterk toegenomen gevoel van onveiligheid op het platteland.

Volgens archiefstukken en gemeentelijke bronnen van Zonnebeke werd de burgerwacht opgericht op bevel van de baljuw en de kasselrij Ieper, conform de ordonnantie van de Staten van West-Vlaanderen van 12 juni 1790. De belangrijkste doelen waren:

- Handhaving van orde en veiligheid in een periode zonder stabiele centrale macht
- Preventie van plunderingen, brandstichtingen en “wanorders”
- Controle van ‘vreemde of suspecte personen’, vooral langs wegen en op het platteland
- Bescherming van eigendom, kerk en gemeenschap

West-Vlaanderen, gelegen nabij de Franse grens, werd extra kwetsbaar geacht. Rondtrekkende soldaten, deserteurs, smokkel en revolutionaire agitatie voedden het wantrouwen tegenover “vreemde” personen. Dat zelfs houders van geldige paspoorten konden worden aangehouden, illustreert de gespannen sfeer.

Deze taken worden letterlijk omschreven in de richtlijnen voor de Zonnebeekse burgerwacht, waar dag- en nachtpatrouilles verplicht waren en elke man bewapend moest zijn.

Uit deze lijst werden tweeënzeventig wachten samengesteld, elk bestaande uit één korporaal en vier manschappen. Aan deze wachten wordt bevolen stipt en nauwgezet het volgende na te leven:

Artikel 1

Elke wacht werd gehouden de grootste zorg te dragen voor nauwkeurige dag- en nachtpatrouilles langs de belangrijkste en openbare wegen binnen de parochie Zonnebeke.

Elke man dient voorzien te zijn van een geschikt vuurwapen, alsook van buskruit en kogels.

Artikel 2

Bijzondere aandacht diende te worden besteed aan de wegen waarlangs men vanuit het Franse grondgebied het land binnenkwam. Zonder enig onderscheid dienden alle deserteurs, evenals alle onbekende of verdachte personen, te worden aangehouden, zelfs indien zij beschikten over een paspoort, certificaat of attest, telkens wanneer deze documenten aanleiding gaven tot wantrouwen. Deze maatregel gold ongeacht of men zich per kar, te paard of te voet verplaatste.

³ Bisschoppelijk Archief Brugge / F 425 / Zonnebeke

Artikel 3

Elke wacht was verplicht tijdens haar patrouille het wachtboek tijdig over te dragen aan de korporaal van de daaropvolgende wacht. De korporaal dient samen met zijn manschappen vóór de middag te worden verwittigd om zich gezamenlijk tegen zonsondergang te verzamelen in het wethuis, herberg Het Schaak, gelegen te Zonnebeke-plaats en bewoond door de weduwe Jacobus VANDENBULCKE.

Wie naliet op zijn beurt tegen zonsondergang aanwezig te zijn, werd beboet als volgt:

- de korporaal met zes ponden parisis;
- iedere wachtman met drie ponden parisis, met inbeslagname van een pand⁴.

Op de naleving van deze bepalingen zal streng toezicht worden gehouden door de baljuw en de officieren van de parochie.

Slotbepaling

Ten einde de misbruiken te voorkomen die in het verleden al waren vastgesteld, verklaarden de bestuurders dat elke persoon die het aandurfde bladen uit het wachtboek te verwijderen, te beschadigen of uit te scheuren, een boete van zes ponden parisis diende te betalen.

Eenzelfde boete gold voor ook voor hen die namen uitkrabben of op een andere wijze onleesbaar maakten.

De helft van deze boete kwam toe aan degene die deze overtreding aanbracht en kon bewijzen.

Het onderstaande document, opgesteld door de dorpsbestuurders van de parochie Zonnebeke, regelde de samenstelling en werking van deze wacht.

De regierders der prochie van Zonnebeke hun genootzaekt vindende mits de veranderinge onder de waekzaeme mannen te maeken eene nieuwe lijste van de waekende mannen binnen deze prochie omme in consequentie van de ordonnantie der Staeten van West Vlaenderen in daten 12sten juny 1790 te doen houden goede ende sterke wachte tot het arresteren alle vremde, onbekende ofte suspecte persoonen doorlopende het platte land, omme daer door te voorkomen alle gevaerlike gevolgen als plunderyngen, brandstigtingen ende andere wanorders, hebben uijt de zelve lijste gereguleert⁵ der naervolgende 72 wachten, bestaende ider in eenen caporael en vier mannen aen dezelve ordonnerende stiptelik ende nauwkeuriglik te observeren t' gonne volgt.

1. Dat ider wacht zal op het alderneerstigste doen ende houden nauwkeurige dag ende nagt patrouillie langst de groote en publique baenen binnen deze prochie van Zonnebeke. Elken man moetende voorzien zijn van een bequaem schietgeweer alsoock van buskruydt en loot.
2. Deze patrouillen zullen besonderlik gaede slaen de wagen waer door men van het fransch gebied in dezen lande toekomt ende zij zullen generaelik ende zonder distinctie⁶ aenhouden alle de deserteurs alsoock alle onbekende ofte suspecte persoonen al waeren zij voorzien van een pasport, certificat ofte attestatie, als wanneer deze pasporten, certificaten ofte attestatien eenige reden ofte oorzaeke zouden kunnen geven van eenig mistrauwen, ende zonder inzicht te nemen ofte deze personen zijn in voiture, te peerde ofte te voet.
3. Elke wagte gehouden word gedeurende den tijd hunder patrouille dezen wagtebouk tijdelik te stellen in handen van den caporal der volgende wagt ende hun benevens zijne mannen vermaenen voor den middag om iegens den zonnen onderganck hun gezaemdelik te vergaderen in het wethuys ten herberge HET SCHAEEK tot Zonnebeke plaetse, bewoont door de weduwe Jacobus VANDENBULCKE op pene⁷ dat de gonne in faute bevonden wordende van aldaer t'hunnen toure met zonne onderganck te compareren, zullen verbeuren te weten den caporal eene amende⁸ van ses ponden parisis ende ider man drye gelijcke ponden parisis

⁴ Pand: een onderpand of waarborg, iets dat strekt tot zekerheid van een verbintenis (Bron: WNT)..

⁵ Gereguleert: geregeld, geordend (Bron: WNT).

⁶ Distinctie: zonder onderscheid te maken (Bron: WNT).

⁷ Pene: de boete of straf, gesteld op de overtreding van een verordening of een gebod (Bron: WNT).

⁸ Amende: geldboete (Bron: WNT).

met afhaeling van pand, waer naer nauwkeurigen toezigt zal genomen worden zoo door den heer bailliu als door de officieren dezer prochie.

4. Eyndelinge verclaeren de zelve regierders dat bij zoo verre iemant zig vervoorderde vanaf te snijden ofte uijt te scheuren eenige blaederen uijt dezen bouck hij voor elke reizje zal verbeuren eene boete van ses ponden parisis en dat ook voor elke reizje zullen incurrreren⁹ eene gelijcke boete van ses ponden parisis, alle die de welke op dezen bouck zullen uijtkrabbelen ofte andersints onleesbaar maeken eenige naemen, dit ten eijnde van te kunnen voorkomen aen de gewigtige misbruijken dies halvens op voorgaende tijden begaen geweest, zullende d'helft van deze boete wezen ten proffitte van den gonne die deze contraventie¹⁰ zal aenbrengen ende kunnen proberen.

Eerste wacht om op te gaen den - - niets ingevuld - - juny 1790 met zonnen onderganck ende te patroulleren tot den - - niets ingevuld - - dito s' avonds tot zonnen onderganck.

Caporael: den bailliu DE STOOP

Mannen: Joannes PACKEU, Franchois HERREMAN, oudsten zone Joseph MUYLLE, Joannes WARLOP.

2de wacht:

Caporael: den regierder Joannes DE SMET

Mannen: Joannes DE SCHACHT, 1ste cnaepe Pieter SALENBIER, Joannes DUTHOY, cnaepe Phylippus VANHEULE.

3de wacht:

Caporael: den regierder Joannes VANHEULE

Mannen: den zone Pieter CARBON, oudsten zone Pieter GRAUW, Joseph GESQUIERE, Martinus DEMERSSEMAN.

4de wacht:

Caporael: den regierder Michiel DEZEURE

Mannen: Franchois BAELEN filius Christiaen, cnaepe Jacobus VUYLSTEKE, oudsten zone Matheus LAHOUSSE, den zone Baptiste LIEFOOGHE

5de wacht:

Caporael: den schepen Baptiste VANLAUWE

Mannen: Baptiste GOEMAERE, Ambrosius DURNEZ, Pieter HACKE, Joseph SAISIER den jongen.

6de wacht:

Caporael: den schepen Jacobus VANHEULE

Mannen: Jacobus STEELANDT, den zone Joannes Franchois GESQUIERE, carton¹¹ Carel VOLBOUT, Joannes DE ROMMELAERE.

7de wacht:

Caporael: den schepen Gerardus DE SMET

Mannen: Joannes DE SMET, stamper, cnaepe Joannes VERMEULEN, Joseph DE ZITTERE, Petrus BREYNE.

8ste wacht:

Caporael: den schepen Joannes VERMEULEN

Mannen: Matheus LAHOUSSE, ~~Baptiste BROUCKE~~, cnaepe Joannes NUITTEN, Pieter DEVACHT, cnaepe Carel BOSSAERT.

9de wacht:

Caporael: den schepen Ignatius HOFACK

Mannen: Josephus TYTGAT, Franchois SINA EVE, ~~den zone Pieter TACCOEN~~, Joannes VANACKER, 2de zone Augustinus BONTE.

⁹ Incurreren: aanlopen tegen, oplopen tegen (iets onaangenaams) (Bron: WNT).

¹⁰ Contraventie: overtreding (Bron: WNT).

¹¹ Carton: paardenknecht.

10de wacht:

Caporael: den greffier BOUTEN

Mannen: groote cnaepe Joannes DUFLO, oudsten zone Carel SANTY, Andries LAHAYE, cnaepe Jacobus DEMEY.

11ste wacht:

Caporael: Michiel VANDERMERSCH

Mannen: carton Pieter DELYE, Geraerd BAELEN filius Lodewijck, Baptiste DUMONT, den zone Pieter QUYNTEN.

12ste wacht:

Caporael: Marcus REDY

Mannen: groote cnaepe Joseph PLAMON, den zone Baptiste DIERYCK, oudsten zone Franchois POURQUIER, Franchois DE BOSSEMAEKER.

13de wacht:

Caporael: Joannes Clemens MERSSEMAN

Mannen: cnaepe Albert GOEMAERE, Alexander KNOCKAERT, Louis DUMONT, ~~Pieter DEKYNDT~~, Joannes DEPOORTER filius Mathys.

14de wacht:

Caporael: Frans MASSCHELEIN

Mannen: Pieter FERRYIN, Phylippus Jacobus SAELEN, Joannes SYX, Josephus D' HEERE.

15de wacht:

Caporael: Pieter Paulus VUYLSTEKE

Mannen: Jacobus CATTEEUW, cnaepe Joseph BOUDRY, Pieter HUYGEBART filius Baptiste, groote cnaepe Michiel DEZEURE.

16de wacht:

Caporael: Pieter Franchois DE CLERCQ

Mannen: cnaepe Pieter MAHIEUW, Brixius MONCHY, Louis LE ROY, Pieter KNOCKAERT d' oude.

17de wacht:

Caporael: Joannes DE COCK

Mannen: Phylippus BLIECK, Joseph PLOUI, Jacobus PROVOOST, Winocus ROBAEYS.

18de wacht:

Caporael: Carel Ignaes VANDEN AMEELE

Mannen: Carel TORREZ, Baptiste DUSOSSOYE, Phylippus BUSSCHAERT, Phylippus HOMEZ.

19de wacht:

Caporael: Joannes BAELEN filius Christiaen

Mannen: ~~Leonardus BAELEN~~, GRYZON in de pauvre leute, Phylippus VERMEERSCH filius Pieter Franchois, Franchois BLIECK filius Michiel, Baptiste VALLAEYS.

20ste wacht:

Caporael: Joseph PLAMON

Mannen: groote cnaepe Marcus REDY, Joannes DEMEY filius Joannes, Dionysius DEFEVERE, Michiel SANTY cnaepe VANHEULE.

21ste wacht:

Caporael: Carel VERMEULEN

Mannen: cnaepe Franchois DESMET, Jacques MONCHY, Guillaume, BAELEN, Joannes PAUWELS.

22ste wacht:

Caporael: Joannes VANDERMEERSCH

Mannen: den zone Jacobus VERMEERSCH, Jacobus DE BRYCK, Pieter DURNEZ filius Jan, Jacobus VILAIN.

23ste wacht:

Caporael: Phylippus BOUTEN

Mannen: den zone Pieter PATTYN, Carolus VYNTEVOGEL, Pieter DE LEYE filius Maerten, Franchois SANTY filius Frederick.

24ste wacht:

Caporael: Pieter DE LYE

Mannen: cnaepe Jacobus KNOCKAERT junior, den zone Pieter VUYLSTEKE, Martinus LARUWIERE, den zone Joannes PACKEU.

25ste wacht:

Caporael: Jacobus VENEIN

Mannen: Phylippus HUGEDAERT, Joannes DE POORTER junior, cnaepe greffier, Pieter STRAGIER.

26ste wacht:

Caporael: Carel VERMEERSCH filius Franchois

Mannen: Pieter VAN HAECK, carton Ignaes HOFACK, Franchois TYTGAT, Ignaes DE BEVERE.

27ste wacht:

Caporael: ~~Jacobus PRIEM~~, Leonardus BOUTEN

Mannen: Franchois CARREYN, Thomas MATHYS, Josephus BAELEN, Phylippus VANDENBULCKE d' oude.

28ste wacht:

Caporael: Carel SANTY

Mannen: Joannes DURNEZ filius Albert, Phylippus LAHAYE, Ignaes ALLEMAN, Franchois VERMEERSCH filius ALBERT.

29ste wacht:

Caporael: Chrisol DUMORTIER

Mannen: Franchois VANDAELE, 2de zone Franchois PORQUIER, Pieter CATTEAU, Baptiste HUGEDAERT.

30ste wacht:

Caporael: Guillaume ROGIER

Mannen: Franchois VALCKE cloeffemaker, Benedictus DURNEZ, groote cnaepe Jacobus VERMEERSCH, cnaepe Pieter DELYE.

31ste wacht:

Caporael: Pieter SANTY

Mannen: Pieter HOFACK, Michiel BLIECK d' oude, groote cnaepe Joannes VANHEULE, Pieter DEGROUW.

32ste wacht:

Caporael: Carolus VOLBOUT

Mannen: Jacobus GODERIS, Joannes DEMEY filius Jacobus, Joannes DESRAMAUT ketelaer, Ignaes BAELEN filius Franchois.

33ste wacht:

Caporael: Ignatius VANHEULE

Mannen: Ignatius HUYGEDAERT, groote carton Michiel DEZEURE, groote cnaepe Gerard DE SMET, Pieter FORTRYE filius Pieter.

34ste wacht:

Caporael: Jacobus VANNOOTE

Mannen: Phylippus KLYNCKEMAILLIE, ~~den zone Joannes DESMET filius Guillaume~~, cnaepe Pieter HOLLEBEKE, carton Joannes DE SMET, den zone Joseph EECKHOUT.

35ste wacht:

Caporael: CLERCQ greffier

Mannen: Pieter Joannes GODEERIS, Joannes Dionysius HOFACK, Joannes SPEGEL, Pieter GARREYN.

36ste wacht:

Caporael: ~~Albertus DE VACHT~~, Joannes NUITTEN

Mannen: 2de zone Matheus LAHOUSSE, Pieter Joannes VYNTEVOGHEL, Franchois SPEGEL, Phylippus KNOCKAERT filius Jacobus.

37ste wacht:

Caporael: Franchois MENU

Mannen: Joannes SMET kleermaeker, Pieter Knockaert filius Pieter, Ignatius HERREMAN, Joannes SAELEN.

38ste wacht:

Caporael: Jacobus DEZEGER, hofmeestere

Mannen: Jacobus DUPETYT, Joannes TORREZ, Pieter DE STOOP, knaep Franchois MASSCHELEIN.

39ste wacht:

Caporael: Joseph BOUDRY

Mannen: carton Marcus REDY, Franchois VERMEERSCH filius Franchois, Pieter LEMEIRE, Pieter DEGRAVE.

40ste wacht:

Caporael: Jacobus MERSSEMAN

Mannen: Joseph DURNEZ filius Ambrosius, Jacobus LENOIR filius Jan, Louis DE LEYE, Pieter LE ROY.

41ste wacht:

Caporael: Pieter DEMEY filius Jacobus

Mannen: Joannes Franchois WOESTYN, Hendrik RAES, Joseph EECKHOUT, Pieter VUYLSTEKE voerman.

42ste wacht:

Caporael: Pieter SALEMBIER

Mannen: cnaepe Carel VOLBOUT, Ignatius MASSCHELEIN, Baptiste MYLLE, Dominicus DE DEURWAERDER.

43ste wacht:

Caporael: Joannes DUFLOO

Mannen: Jacobus OVERBERGE, Joseph MUYLLE, Pieter QUYNTEN, Baptiste GRYZON.

44ste wacht:

Caporael: Jacobus VAN LAUWE

Mannen: 3de zone vidua Mathys HACKE, Emanuel BRYON, Baptiste LENOIR, Bernard DE LEYE.

45ste wacht:

Caporael: Bazilius DE LEYE

Mannen: Joannes Jacobus BRAEM, Pieter Blicck d' oude, Pieter SYX, Benedicuts DE LEYE.

46ste wacht:

Caporael: Phylippus VANHEULE

Mannen: cnaepe Joannes DESMET, Pieter Soenen, Antonius VERHAEGHE, Pieter GRYZON.

47ste wacht:

Caporael: ~~Joannes DESMET filius Guillaume~~ Pieter HOLLEBEKE

Mannen: Jacobus GOEMAERE filius Albert, Joseph LAHAYE, kleine cnaepe Jacobus VERMEERSCH, Pieter Joannes STEELANDT.

48ste wacht:

Caporael: Joannes DESMET filius Jan

Mannen: Hubrecht FORREZ, Joannes KNOCKAERT filius Pieter, Pieter MAHIEUW, Pieter Joseph VUYLSTEKE.

49ste wacht:

Caporael: Carel BOSSAERT

Mannen: cleene cnaepe Joannes DUFLOO, 2de cnaepe Pieter SALEMBIER, Jacobus CARREYN, cnaepe Pieter SANTY.

50ste wacht:

Caporael: Ignatius VANLAUWE

Mannen: groote cnaepe Pieter Franchois DE CLERCQ, 2de zone Joseph MUYLLE, 2de zone Carel SANTY, Carel SAISIER.

51ste wacht:

Caporael: Phylippus BAELEN filius Franchois

Mannen: cnaepe vidua Augustinus BONTE, Franchois EVERAET, Pieter VANDERHAEGHE d' oude, Joannes FOLE.

52ste wacht:

Caporael: Gerardus CARREYN

Mannen: Pieter LAHAYE den jongen, Joseph VERMEERSCH filius ALBERT, ~~Carel SAISIER~~, Baptiste MORENT, Michiel LAIRE, 2de zone Pieter QUINTEN.

53ste wacht:

Caporael: Joannes **HOFACK filius Jacob**

Mannen: Baptiste BLIECK filius Michiel, carton Geraerd DESMET, den zone Joannes GRYZON, groote knaepe Pieter DERAEDT.

54ste wacht:

Caporael: Pieter VANLAUWE

Mannen: Jacobus BLIECK, Hubrecht LENOIR, Pieter PROVOOST, den zone Ignaes DENUT.

55ste wacht:

Caporael: Franchois SOHIER

Mannen: Jacobus KESTEMAN, Joseph SAISIER d' oude, Phylippus HACKE, Pieter VERMEERSCH filius Franchois.

56ste wacht

Caporael: Joannes Franchois GESQUIERE

Mannen: carton Jacobus VANNOOTE, Pieter Joannes WARLOP, ~~oudsten zone Phylippus GOEMAERE~~, den zone Joannes VLAEMYNK, cnaepe Ignatius HOFACK.

57ste wacht:

Caporael: Joannes VANDENBULCKE

Mannen: 1ste zone Pieter MALENGIER, Emanuel DE RAEDT, Jan DONCHE, Laurens DONCHE.

58ste wacht:

Caporael: Pieter VANHEULE

Mannen: kleene cnaepe DEZEURE, 2de zone Pieter GRAUW, ~~2de zone Phylippus GOEMAERE~~, Joannes VLAEMYNK, den zone Pieter VANDERHAEGHE.

59ste wacht:

Caporael: Franchois DESMET filius Jan

Mannen: 2de cnaepe Pieter Franchois DE CLERCQ, knaepe Carel VERMEULEN, 2de knaepe Geraerd DE SMET, cnaepe Jacobus VENEIN.

60ste wacht:

Caporael: Jacobus KNOCKAERT, schoenmaeker

Mannen: 2de zone aman KNOCKAERT, ~~carton Joannes VANHEULE~~, Franchois DEVACHT, kleene carton DEZEURE, jongsten zone vidua Christiaen BAELEN.

61ste wacht

Caporael: Pieter PATTYN

Mannen: Baptiste VIAENE, Michiel BLIEK junior, den zone Joannes SANTY, Pieter TACCOEN.

62ste wacht:

Caporael: Benedictus TAILLEUL

Mannen: Richardus HOFACK, Joannes MAERTEN, cnaepe vidua VANLAUWE, Joannes SEURYNCK, backer.

63ste wacht:

Caporael: Joseph VERSCHAEVE

Mannen: 2de zone Pieter MALENGIER, Pieter DURNEZ filius Ambrosius, Pieter BLIECK filius Pieter den jongen, 1ste zone Jan DONCHE.

64ste wacht:

Caporael: Pieter DE SWARTE filius Franchois

Mannen: Joseph VALLAEYS, Franchois VERKYNDEREN, Baptiste ZEURYNCK, Franchois BONTE.

65ste wacht:

Caporael: Joseph PILLAERT

Mannen: cnaepe Joannes DE COCK, Augustinus BLIECK, Baptiste D' OOGHE, ~~3de zone Philippus GOEMAERE~~, den zone Joannes SEURYNK, backer.

66ste wacht:

Caporael: Elias PARRET

Mannen: Joseph BAELEN filius Christiaen, cleene cnaepe Marcus REDY, Pieter CARBON, carton Joseph PLAMON.

67ste wacht:

Caporael: Pieter DUPETYT

Mannen: Joannes Bapt. BONTE, den zone vidua KESTEMAN, kleene knaepe Pieter DE RAEDT, Jacobus DUTHOO.

68ste wacht:

Caporael: Ignatius VERMEULEN

Mannen: Joannes Baptiste LIEFOOGHE, 2de zone Joannes PACKEU, ~~kleene knaepe Jan VANHEULE~~, Pieter VANDE VYVERE, Joannes GRYZON.

69ste wacht:

Caporael: Jacobus VOLBOUT, timmerman

Mannen: Laurens BLIECK, Joseph MASSCHELEIN, ~~Philippus GOEMAERE~~, 2de zone Jan DONCHE.

70ste wacht:

Caporael: Leonardus REDY

Mannen: Pieter Joannes VANDERMEERSCH filius Albert, Franchois HOFACK, 1ste zone Augustinus BONTE, cnaepe Jacobus DUTHOO.

71ste wacht:

Caporael: Joannes VUYLSTEKE

Mannen: Cornelis DOOM, Jacobus DEMEY filius Joannes, Joannes DELBEKE, Pieter VERMEERSCH.

72ste wacht:

Caporael: Albertus BONTE filius Jan

Mannen: Louis VACHT, schoenmaker bij t' Hooge, - - - niets ingevuld - - - DOOLAEGE, Pieter Franchois WERREBROUK, Pieter COENE.

In margine zijn er nog 3 namen vermeld, maar doorstreept en onleesbaar.

Dismeesters van de parochie Dikkebus van 1641 tot 1765¹²

Stefaan Lazoore

Disrekeningen omvatten de jaarlijkse financiële balans van inkomsten (pachten, erfenissen, aalmoezen, opbrengsten van collectebussen in kerken) en van uitgaven (begravenissen, leveringen van brood, aankoop kledij, herstellingen van huizen).

Deze instelling organiseerde de uitdelingen voor de armen en vormde een belangrijke pijler van de armenzorg en financierde de personen die instonden voor opvang van vondelingen of verlaten kinderen.

Aan het hoofd van de dis stond een dismeester die zowel het financiële als de administratie voor zijn rekening nam en jaarlijks een verslag opstelde, in het dubbel voor de kasselrij van Ieper.

De rekeningen werden steeds op Sint – Jansmis, 24 juni, opgemaakt.

De lijsten van de dismeesters zijn niet volledig wegens hiaten in de rekeningen.

Jan Pauwelijn, 1640	Jaecques Ghesquiere, 1715
François Depuudt, 1641	Charles Liebaert, 1718
Mailliaerd De Quicke, 1642	Hinderick de Huysere, 1719
François Pinceel, 1643	Jan David du Mortier, 1720
François de Quicke, 1645	Jan François van Eecke, 1721
Pieter Cauwera, 1646	Pieter Verbroucke, 1722
Hindryck de Huussere, 1647	Pieter Ryckewaert, 1724
Noel de Quicke, 1652	Pieter de Lobel, 1725
Jan Gheerardyn fs Pieter, 1653	Pieter Verroest ¹³ , 1726 overleden en vervangen
François De Quicke, 1654	Jacobus Huich, 1726
Jan Pladys, 1655	Cornelis vanden Bussche, 1728
Steven Lignez, 1671	Joannes Jacobus Adam ¹⁴ , 1729
Jan de Wyntere, 1672	Jan Baptiste Baelde, 1730
Pieter de Puudt fs François, 1673	Frans Orreel 1731
Mahieu Wullaert, 1674	Pieter Vertomme, 1735
Jacob Rabau, 1675	Pieter Jacobus Onraedt, 1736
Christiaen Vollebout, 1676	Pieter Proot, 1737
Mailliaert Metsuy, 1677	Jan Baptiste Pareyn, 1738
François Gesquiere, 1678	Pieter Jacobus le Mahieu, 1739
Antheunes Syx, 1683	Jan Baptiste Rabau, 1740
François Mahieu, 1684	Caerel Lichtvoet, 1741
Claeys de Coninck, 1687	Pieter Casier, 1742
Jan de Winter, 1688	Guillielmes Baillieul, 1743
Guilliames Geus, 1689	Pieter Hubertus vander Meersch, 1744
Carel Christiaen, 1690	Jacobus Gonthier, 1745

¹² Brugge, rijksarchief, kasselrij 1ste reeks van nr. 1256 tot 1324

¹³ Overleden te Dikkebus op 2 januari 1727

¹⁴ Overleden te Dikkebus op 13 juni 1729 en gehuwd met Maria Joanna Westerlant

Pieter Scherrier, 1691
Albertus Rabau, 1692
Adriaen Pillaert 1694
Claeys Vermeersch, 1695
Guilliames Victoor, 1696
Maerten Onraet, 1697
Guilliames Boute, 1698
Mailliaert Gontier, 1699
Jan Rabau fs Jacob, 1700
François Hennebel, 1701
Pieter Vermeersch, 1702
Passchier Logier, 1703
Philippus de Bandt, 1704
Jan Pillaert, 1705
François Bartier, 1706
Jan Baptiste Caura, 1707
Mattheus de Messeman, 1708
François Durey, 1709
François Lapierre, 1710
Jan Braem, 1711
Jan de Crock, 1712
Claeys Ghesquiere, 1713
Louis de Conynck, 1714

Andries Boudry, 1746
Pieter van Dromme, 1747
Pieter François vanden Castele, 1748
Francois de Vriere, 1749
Philips de Bruyne, 1750
Charles Eugenie Van Eecke fs Jan François, 1751
Nicodemus Hubertus Bartier, 1752
Guilliames Van Dromme, 1753
François Leuridan¹⁵, 1754 overleden
Jacobus Leuridan fs François, 1754
Pieter Jacobus Liebaert, 1755
Jacobus Sanx, 1756 ?????
Pieter Jacobus Liebaert, 1757
Pieter Boudin, 1758
Joannes Jacobus de Cock, 1759
Pieter François Dequicker, 1760
Jacobus Bequaert, 1761
Joannes Liebaert, 1762
Andries Depuydt, 1763
Leopoldus Provoost, 1764
Pieter Benedictus Onraet, 1765
Jan Baptiste Quagebeur, 1767
Jacobus Breyne, 1783

¹⁵ Overleden te Dikkebus op 10 april 1755 en gehuwd met Maria Desmet

VOLKSTELLING 1814-15 in Reninge

Joël Snick

In 1795 werd België door Frankrijk geannexeerd. In 1814 voelden de Fransen het einde van hun heerschappij naderen en besloten ze tot een volkstelling, die onder andere als een politie maatregel was opgevat: de identificatie van de vagebonden, kwaadwilligen, onbetrouwbaren, prostituees en soortgenoten, als onderdeel van een ruimer onderzoek.¹⁶

Van deze volkstelling in Reninge zijn er twee transcripties: een van VVF-Brugge en een andere van Dewulf-Heus. Een vergelijking valt best mee.

Samenstelling van de bevolking

Volgens de volkstelling van 1814 - '15 telde Reninge **1865 personen**, waarvan er 12 onvolledig zijn beschreven; er zijn bijgevolg 1853 personen die we verder in rekening kunnen brengen.

Deze **1865** personen vormen 366 **gezinnen** en wonen in 337 **woningen**. Elk gezin bestaat bijgevolg uit gemiddeld 5,1 personen; in elke woning leven gemiddeld 5,5 personen. 144 echtgenotes (v) en 138 echtgenoten (m) zijn geboren in Reninge. In 77 gezinnen zijn zowel de moeder als de vader afkomstig van Reninge.

Er zijn 52 **weduwen** (op 366 gezinnen = 14,2% of 1 op 7). Hier is de geboorteplaats van de overleden vader onbekend.

Geboorteplaats

Van de 1865 personen zijn er 1260 of 67,6% geboren in Reninge. De overigen komen vooral uit de aanpalende dorpen zoals Oostvleteren (72), Woesten (69), Noordschote (36), Boezinge (31), Westvleteren (29), Zuidschote (28), Vlamertinge (23), Merkem (22), ...

De 20 dorpen uit onderstaande lijst zijn de geboorteplaats van 1737 personen d.w.z. dat 93% van de bewoners geboren waren in Reninge of in de direct omringende dorpen. **Om een huwelijkspartner te vinden ging men het dus niet al te ver zoeken. Ook de meeste knechten of meiden kwamen uit het eigen of een nabijgelegen dorp.**

Geboorteplaats	Aantal	%	Geboorteplaats	Aantal	%
Reninge	1260	67,56	Poperinge	19	1,02
Oostvleteren	72	3,86	Pollinkhove	18	0,97
Woesten	69	3,70	Woumen	15	0,80
Noordschote	36	1,93	Lo	15	0,80
Boezinge	31	1,66	Ieper	13	0,70
Westvleteren	29	1,55	Bikschote	13	0,70
Zuidschote	28	1,50	Nieuwkapelle	11	0,59
Vlamertinge	23	1,23	Brielen	11	0,59

¹⁶ De historische achtergrond van de volkstelling 1814 is beschreven in: G. GADEYNE, 'De volkstelling van 1814 in West- en Oost-Vlaanderen' in: *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis 1981 1-2*. Deze achtergrond is ook gemakkelijk rechtstreeks te vinden op het internet.

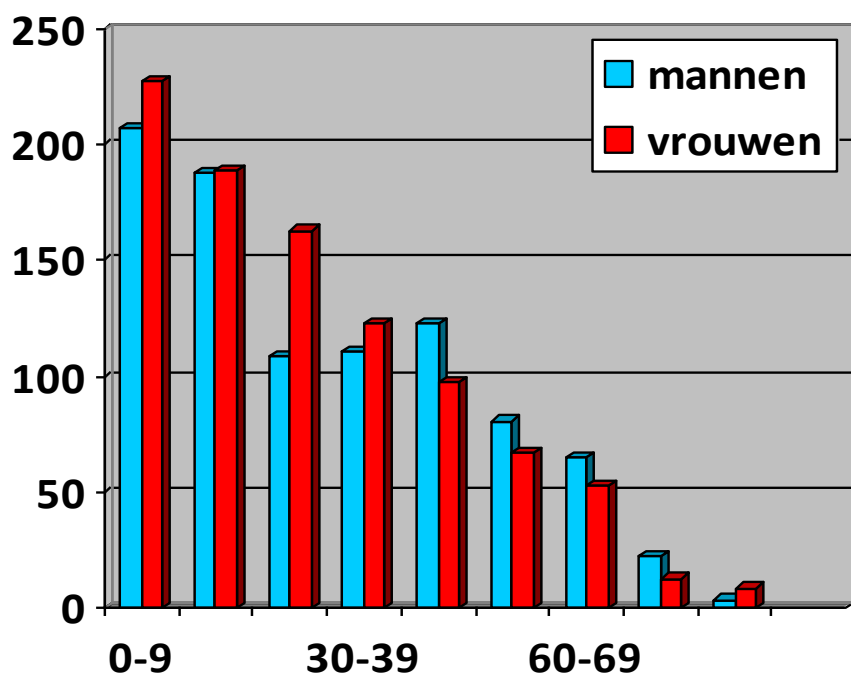
Merkem	22	1,18	Alveringem	10	0,54
Elverdinge	21	1,13	Andere	128	6,86
Langemark	21	1,13	Totaal	1865	100,00

Onder de 128 “Andere geboorteplaatsen” vinden we niet minder dan 75 andere namen, waaronder negen uit Frans Vlaanderen.

Een leeftijdspiramide

Hoe was het aantal bewoners verdeeld volgens leeftijd? Een analyse levert volgende tabel op, waarbij de leeftijden gegroepeerd zijn per 10 jaar en waarbij onderscheid is gemaakt tussen mannen en vrouwen: dit geeft de volgende tabel en grafiek:

leeftijd	mannen	vrouwen	totaal
80 – 89	4	9	13
70 – 79	23	13	36
60 – 69	65	53	118
50 – 59	81	67	148
40 – 49	123	98	221
30 – 39	111	123	234
20 – 29	109	163	272
10 – 19	188	189	377
0 – 9	207	227	434
Totaal	911	942	1853

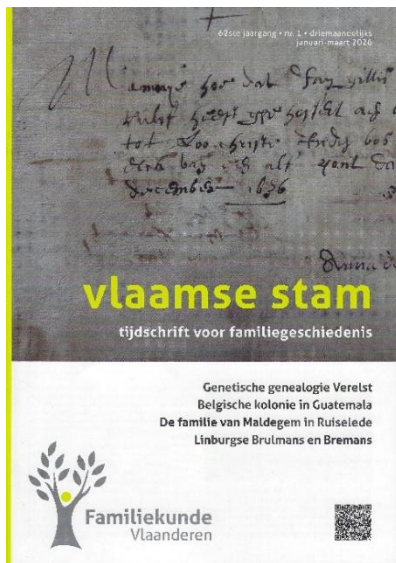

Conclusie:

- 811 personen waren jonger dan 20 jaar, dit is 43,8% van heel de bevolking; Reninge had dus een jonge bevolking! (395 mannen en 416 vrouwen).
- Tussen 20 en 40 jaar (geboren tussen 1775 en 1795) zijn er duidelijk minder mannen dan vrouwen in Reninge (220 mannen en 286 vrouwen). Moeten we dit verklaren door de behoefte van het Franse bestuur om hun leger te voorzien van voldoende manschappen, m.a.w. bevinden heel wat mannelijke inwoners zich in militaire dienst of zijn ze gesneuveld (er zijn 52 weduwen)?
- Vanaf 40 jaar (geboren voor 1775) zijn de aantallen omgekeerd: er zijn meer mannen dan vrouwen, tot op de leeftijd van 79 jaar: dan nemen de vrouwen weer de bovenhand.

Word lid

Voordelen lidmaatschap:

In het lidmaatschap van Familiekunde Vlaanderen zijn begrepen het tijdschrift Vlaamse Stam, dat aan zijn 62ste jaargang toe is, via digitale weg of nog op papier thuis besteld alsook gratis toegang tot het nieuwe digitale platform 'Octopus'. U geniet daarenboven nog van andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al onze documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten, een prijsvermindering bij de aanvraag tot registratie en publicatie van een familiewapen via het Heraldisch College.

Vlaamse Stam digitaal

In het lidmaatschap voor 2026 is de toegang tot het digitaal platform "Octopus" inbegrepen. **Wie enkel inschrijft voor**

Octopus is geen lid van Familiekunde Vlaanderen.

Wil op de overschrijving duidelijk vermelden:

Voor een bestaande abonnee: uw lidnummer + uw mailadres + keuze voor alleen de digitale versie of een papieren versie. Indien u uw lidnummer niet meteen voorhanden hebt, in elk geval uw mailadres.

Voor nieuwe abonnees: vul uw adresgegevens + uw keuze voor alleen digitaal of een versie op papier of enkel toegang tot Octopus in via het aanvraagformulier op [www.familiekunde-vlaanderen.be/word lid](http://www.familiekunde-vlaanderen.be/word_lid).

Lidmaatschap Familiekunde Vlaanderen 2026

Digitale versie Vl. Stam + Octopus	€ 40
Papieren versie Vl. Stam + Octopus	€ 50
Octopus zonder Vl. Stam	€ 30

Betalingsgegevens: U kan digitaal overschrijven of gebruik maken van het bijgevoegd overschrijvingsformulier, te vinden www.familiekunde-vlaanderen.be / ons steunen / lid worden.

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Antwerpen (Merksem)

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179

Mededeling: Lidgeld 2026 + lidnummer en/of uw adres + VS digitaal / of op papier.

Steun onze afdeling FV-regio Ieper-Diksmuide en vermeld bij de betaling "Afdeling FV regio Ieper-Diksmuide".

Heeft u nog vragen? U kan ons bereiken op het nummer 03 646 99 88 of bij voorkeur via email via administratie@familiekunde-vlaanderen.be. Zij helpen u graag verder.